

– номенклатура оперативного обліку індексів цін і обсягів виробництва конкретних видів продукції можуть не співпадати, що ускладнює отримання прийнятних дефляторів відносно до агрегованої номенклатури таблиці «витрати-випуск».

Нестача необхідних даних для перерахунку таблиць «витрати-випуск» для вітчизняних продуктів вимушує не зовсім коректно використовувати дефлятори за видами економічної діяльності, що не забезпечує належної якості підсумків розрахунків.

Ще більш складною є ситуація для дефляторів для імпортованих товарів, які публікують у значно укрупненому вигляді. А за статистикою імпорту послуг є дані тільки за поточними цінами.

Тому дуже актуальним для розвитку методології побудови та використання таблиць «витрати-випуск» є удосконалення методів розробки шахових (симетричних) таблиць і дефляторів для вітчизняних та імпортованих товарів.

Треба відзначити, що саме міжгалузеві дослідження дозволили Франції та Японії в 70-ті роки минулого століття залучати міжгалузеві моделі індикативних планів розвитку для підтримки високих темпів зростання економіки.

Водночас зараз є дуже актуальними міжнародні проекти з аналізу динаміки факторної продуктивності та перетоку доданих вартостей у зовнішньоторговельної діяльності між країнами. Вони спираються на бази даних таблиць «витрати-випуск» для значної кількості країн. Для нашої країни такі таблиці також мають бути виконані на високоякісному рівні.

ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛЮДСТВА І ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ

Н. К. СОКОЛОВА, магістрант

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Перед сучасним людством постала ціла низка проблем, які завдяки масштабності та важливості для життєдіяльності людей отримали назву глобальних. Це проблеми запобігання ядерної війни, охорони навколишнього середовища, освоєння космічного простору і т.п. Але пандемія COVID-19 найбільш показово продемонструвала взаємозалежність і крихкість сучасного світу в цілому та світової економіки, зокрема.

Глобальні проблеми мають загальнопланетарного характеру, тому що зачіпають життєво важливі питання всіх країн і народів. При цьому з ряду позицій вони настільки загострені, перебувають в такому критичному стані, що будь-яке зволікання їх вирішення загрожує неминучою загибеллю цивілізації або деградацією умов життя людей. Слід враховувати, що глобальні проблеми для свого вирішення потребують величезних зусиль всіх держав, об'єднання

воєдино прогресивних сил і народів, тісної співпраці політичних, економічних і науково-технічних сил.

До аналізу глобальних проблем на міжнародному рівні склалися різні підходи, що ввібрали досягнення філософської та економічної думки. Це технологічний підхід, який спирається на універсальність науки як сили, що змінює суспільство прямо і безпосередньо, незалежно від соціальних чинників, і так званий соціально-етичний, який би розглядав сучасний етап існування та господарської діяльності людини як загрозу для гармонії і рівноваги. Обидва вони впливають на проведені розробки та господарську політику, формують громадську думку з цих питань.

В рамках глобального мислення сформувалися основні висновки про:

- необхідність міжнародного підходу до підвищення ролі міжнародних органів;
- підвищення ролі і відповідальності всіх суб'єктів господарювання і політичного життя перед усім світом;
- вироблення і реалізації на національному та міжнародному рівні правових і загальноекономічних умов природокористування (стандартів, якості, норм, оплати тощо);
- координації зусиль по досягненню строго визначених цілей на планетарному рівні;
- перехід протягом наступних трьох десятиліть світової соціоекономічної системи до якісно нового способу розвитку.

Якісно новий спосіб розвитку передбачає створення умов для глобальної рівноваги. Рівновага змусить відмовитися від безконтрольного споживання ресурсів, марнотратства в матеріально і духовній сферах, витрат на озброєння. Воно звільнить людство від забруднення середовища і загрози катастрофи світової системи, встановить новий цивілізований світовий порядок. Специфіка глобальних проблем полягає, перш за все, в тому, що вони стосуються кожного, хто живе на Землі, вимагають для свого рішення об'єднаних зусиль всього людства. Нарешті, вони всі знаходяться в такій складній взаємозалежності, що вирішення однієї з них неможливо без урахування інших проблем.

Глобалізація людських проблем закономірно передбачає гуманізацію міжнародних і міждержавних відносин. Це означає, що політика ведеться заради людей, що інтереси людини, його права вище прерогатив держави: не люди живуть заради держави, а держава функціонує заради людей, покликане бути їх зброєю, засобом, а не самоцінністю. Головний критерій державних і громадських інститутів – служіння людям. Однак ідея верховенства не повинна перетворюватися в абсолют, відриватися від реальностей буття.

Взаємозв'язок, масштабність і довготривалість глобальних проблем по-новому ставить перед людством питання про те, як нейтралізувати або хоча б послабити їх. Мова йде про необхідність спільного колективного вирішення глобальних завдань, об'єднання зусиль усіх країн світу і всіх політичних сил планети. На яких засадах це можна зробити?

Зрозуміло, що першою і головною умовою є світ, мирний розвиток, різке скорочення військових витрат.

Іншою умовою виступає всебічне співробітництво, взаємний облік інтересів, розвиток науки і збагачення її досягненнями всіх держав. Всі народи сьогодні повинні пройти важкі уроки глобальної проблематики і заново переосмислити практику свого життя, політику своїх держав, переоцінити свої ресурси розвитку. Необхідно значне розширення міжнародного співробітництва на всіх рівнях – двосторонньому, багатосторонньому, регіональному та всесвітньому, з використанням різних міжнародних інститутів і організацій, і, перш за все, ООН.

У цих умовах з'явилася можливість будівництва нового міжнародного політичного порядку на основі балансу інтересів різних країн і підвищення рівня керованості світом.

Як показує досвід міжнародного співробітництва, для підвищення ефективності в справі розв'язання глобальних проблем принципово важливим є створення оптимальних, сприятливих параметрів міжнародного середовища.

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ЕТАПУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Д. А. БЛОКІНЬ, студентка

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Термін «глобалізація» вперше на концептуальному рівні почав використовуватися в 1981 році Дж. Макліном. У сучасному розумінні термін «глобалізація» набув широкого розповсюдження в середині 1980-х років разом з активізацією досліджень, присвячених процесам глобалізації. Семантично поняття «глобальність» пов'язане з латинським словом *globus* – земна куля. Сучасна глобалізація – це експорт і впровадження сучасної західної, соціально-економічної та культурної моделі по всьому світу. Під глобалізацією розуміється величезне збільшення масштабів світової торгівлі та інших процесів міжнародного обміну в умовах все більш відкритої, інтегрованої світової економіки, або формування світу без кордонів. Аналізу сучасного етапу глобалізації, переваг та недоліків присвячено дане дослідження.

Англійський політичний діяч К. Шорт вважає, що «глобалізація» означає зростаючу взаємозалежність і взаємопов'язаність сучасного світу. Саме поняття взаємозалежність і взаємопов'язаність характеризують розвиток міжнародних відносин в планетарному масштабі. Інша точка зору у хорватського політолога К. Юришича, який вважає, що глобалізація є відображенням феномену, який віддзеркалює неможливість відокремити міжнародну політику від політики внутрішньої. Тому пральний вибір, перед яким опинилися уряди різних країн полягає не в тому, як протистояти глобалізації, а в тому як нею керувати. К. Юришич вважає ключовим вираз – управління процесами глобалізації, адже саме направлення процесів глобалізації у вірне русло є актуальним питанням сьогодення. Американський дослідник Т. Фрідман вважає, що глобалізацією є неприборкана інтеграція ринків, націй-держав і технологій, що дозволяє